

FIONA MORRISON
EL JOC

☐ FUNDACIÓ VALVI

Poètiques del temps i del lloc en l'obra de Fiona Morrison

Anna Belsa

Maria Zambrano deia que habitar un lloc porta implícita una recreació del temps. Aquesta idea recorre de manera transversal el treball creatiu de Fiona Morrison. La seva és una obra que desborda totes les disciplines, de la pintura a la instal·lació, de la fotografia al vídeo. Des dels seus començaments com a artista, ha buscat sempre el mitjà amb el que poder expressar millor la idea que vol transmetre. La idea del pas del temps, i de quina manera aquest transcórrer s'impregna en els llocs i en les persones que els habiten és una constant del seu treball, i que ja trobem al començament de la seva carrera artística.

Les primeres obres que recordo de Fiona Morrison, són un conjunt de fotografies que va exposar a la Galeria Joan Prats-Artgràfic l'estiu de 2003, sota el títol de *Malenconia*. Aquelles fotografies havien captat escenaris, naturals i artificials, exteriors i interiors, que tenien un denominador comú: la idea d'espai, s'havia convertit en la idea de "lloc". El que es veia era important, però també ho era tot allò que no es veia. Tot allò que es desprenia de la idea de que aquells llocs havien estat habitats o viscuts. Eren llocs acotats carregats de memòria, d'experiència viscuda. Potser per això va titular aquest conjunt amb el títol de *Malenconia*, per tota la càrrega de record que hi havia en cada una de les imatges.

Posteriorment, va seguir indagant en aquesta idea, a través d'una sèrie que va titular *Un lloc especial*, i que consistia en retratar a diferents artistes en una localització triada per ells. Havia de ser un lloc en el que es trobessin lliures, o protegits, un lloc on carreguessin piles, on s'inspiressin, amb el que es sentissin identificats; o un lloc, simplement, en el que estiguessin a gust. Aquest treball, que podríem considerar un *work in progress*, ja que amb parèntesis temporals, Fiona Morrison encara continua, tenia un interès doble. Per una banda, les qualitats del retrat, que Morrison domina a la perfecció, i per una altra, perquè introduïa aquesta idea de lloc de la que parlàvem abans. La localització de cada un dels retrats, el lloc especial triat per cada un dels artistes, ens parlava de les seves pròpies obres. Potser sense ser-ne del tot conscients, els seus llocs tenien els trets essencials de la seva poètica creativa. Eren llocs "habitats" per la seva memòria, pel seu pensament, llocs que remetien clarament a la concreció de la seva visió del món. Aquest treball de Fiona Morrison tenia un altre interès afegit: en aquesta recerca per incorporar físicament

Fotogrames del vídeo *Two walks*. 2013. Composició musical: Roger Illa Prats

el temps en els seus retrats, va idear uns petits llibrets, que va anomenar *Foliscopis* (coneguts també per la seva denominació en anglès *flip book*) i que constaven de nombroses seqüències correlatives de fotos fixes. En passar les pàgines ràpidament, s'incorporava la idea de moviment, com si es tractés d'una imatge cinematogràfica.

Fiona Morrison va seguir indagant sobre la poètica del lloc, però des del punt de vista autobiogràfic. Les fotografies resultants, i que va titular de forma genèrica com a *Llocs/Lugares/Places*, tenien una força voluntàriament evocadora de cada un dels llocs des del seu punt de vista personal. Va fotografiar paisatges, cases i ciutats, buscant de representar moments significatius de la seva vida. Aquelles fotografies reproduïen la realitat visible, però també transmetien la invisible. La seva intenció era cristal·litzar el pas del temps, fer sensible la memòria. Aquesta finalitat la va portar a fer un ús exprés i conscient del color. Sovint utilitzava filtres per tal de subratllar el component emocional de les imatges, per descontextualitzar les formes i atorgar-les una qualitat intemporal. Les seves fotografies fetes a través d'un filtre blau, per exemple, atorgaven a les imatges la categoria de record o fins i tot de somni.

Una vegada més, introduïa la idea de temps, mitjançant la incorporació d'un filtre que creava una distància temporal amb la realitat visible. Dues fotografies exposades recentment a la galeria el quadern robat, també aposten per aquesta idea de temporalitat incorporada. En una, varies imatges de boscos es superposen, suggerint una realitat paral·lela, com la que es pot produir en un somni. En l'altra, la imatge il·luminada d'unes fulles, enmig de la foscor de la nit, suggereix la idea de record intens que roman gravat a la memòria.

La idea del pas del temps és també la protagonista del vídeo *Two Walks*, que l'any 2014 va ser projectat a la Biennal de Venècia, en la que Fiona Morrison va estar present en representació d'Andorra. El vídeo reproduceix la passejada per un bosc d'una àvia amb la seva neta; dues dones amb una proximitat consanguínia i espacial, però separades pels anys. *Two Walks* és una vanitas en moviment: el temps passa de manera inexorable per tots els éssers vius. La vida és fràgil i breu, el nostre trànsit pel món i per la vida és efímer, però si anem més enllà del concret, ens adonem que és etern, perquè tot comença i acaba una vegada i una altra, i així fins a

l'eternitat. En aquest vídeo, Morrison recrea un interessant paral·lelisme entre totes dues dones i l'entorn natural pel qual passegen, identificant la vellesa de la dona amb les escorces gruixudes i a la vegada fràgils dels arbres, i la frescor de la infantesa en l'aire que mou les fulles. El camí que segueixen totes dues, no és altra que el camí de la vida.

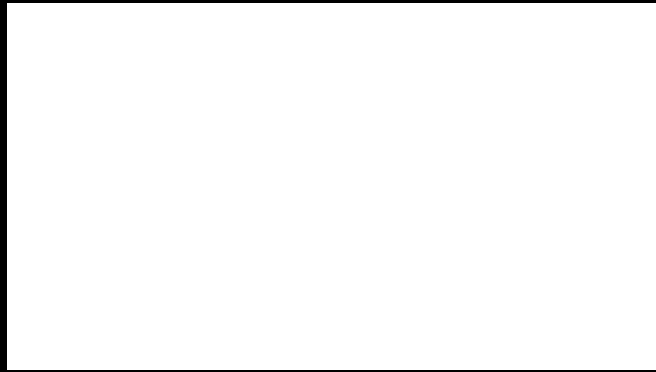
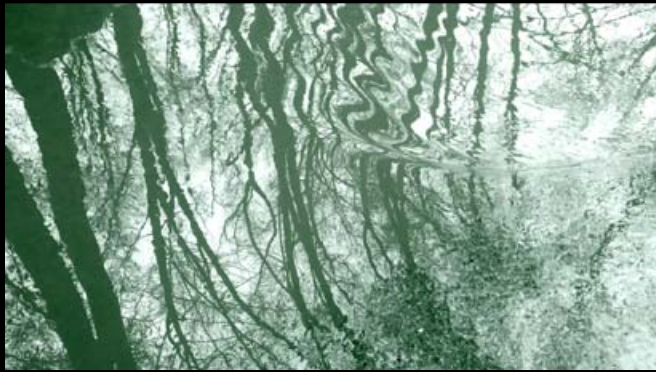
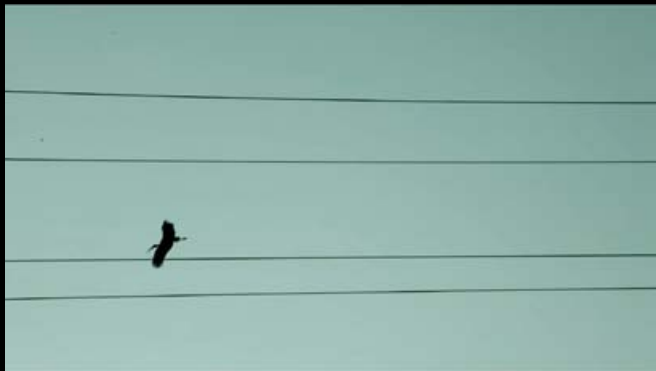
La voluntat de recrear diferents disciplines artístiques, que ja hem assenyalat al començament, ha portat Fiona Morrison a col·laborar amb altres artistes, per tal de crear sinergies creatives que transcendixin la individualitat i poder assolir un propòsit més ric de continguts. En aquest sentit, cal destacar el llibre "L'U", fet amb harmònica col·laboració amb la poetessa Laia Noguera. El resultat va ser una combinació perfecta de poemes i fotografies que reflectien moments compartits, sensibilitats complementades. Poesia amb imatges, i imatges poètiques, en un fluir feliç i enèrgic que aconseguïen contagiar al lector-espectador de la mateixa actitud d'admiració i sorpresa al davant de la vida, que totes dues havien sabut teixir amb la seva complicitat.

En la seva exposició més recent, titulada *El joc*, Fiona Morrison torna a demostrar la seva capacitat per transmetre el seu ideari artístic a través de disciplines diverses. Ens proposa jugar, i a la vegada ens ensenya com a través del joc, es pot entendre i aprendre tota una filosofia de la vida. El joc és llibertat, i a la vegada aprenentatge. A través del joc, es pot aprendre dels errors, i es poden projectar desitjos i il·lusions. En aquesta exposició, també trobem articulades les idees fonamentals de tota la seva obra anterior, i que constitueixen l'eix central de la seva poètica creativa: La idea de "lloc", en el vídeo *Ocells* i en la instal·lació *Territori* i el vídeo *American Indian Lands*. La idea del pas del temps, en les instal·lacions *Temps* i *Vida*. Finalment, també hi és present la idea de tot allò que no hi és físicament, però sí que hi és en potència, en la instal·lació *Desitjos*, fruit d'un taller d'escultura realitzat amb nens. Així doncs, a la idea de joc, que comporta atreviment, hi trobem indissolublement lligada la seva poètica creativa: per a Fiona Morrison, la pràctica artística és un mitjà per desvelar el misteri, per transmetre un secret que ens pot ajudar a ser més conscients i tenir una vida més rica. La seva labor artística (i també vital) consisteix en bastir aquell teixit intricat i complex que hi ha entre la imaginació i la vida.

El temps. Instal·lació al bosc.
90 x 140 cm (7 unitats). 2019

Veure si no entre veus

Ester Xargay

*M'agrada confondre'm, perdre'm. Sempre jugo.
El joc és bo perquè no porta enlloc, consisteix
en simplement anar fent.*

Pere Noguera

A les fotografies el mar té aparença de sòlid, talment, si hom s'hi fixa bé, veurem com, de tant en tant, les formes tot just aparentment contradictòries -més ben dit, antagòniques i alhora idèntiques segons com es mirin (i aquest segons com es contraposa al segon en què són mirades i depèn de qui les miri)- es sobreposen i el mar esdevé un vidre gruixut que fa de lupa. Aleshores, hom pot entreveure-hi un pati, on Pere Noguera observa la pluja que clapoteja dins un toll d'aigua rogenca i com aquest ens assenyala que, a l'aigua, s'hi reflecteixen vols d'ocells que travessen un pentagrama que degota. Ara explorem aquests replecs de vida, rere el cristall marí que l'escriptura representa, com a reflex d'una realitat suposada, alhora que el text presenta l'epifania d'un espai, suggerit per Fiona Morrison, on les formes contradiuen els significats per mà de la papiroflèxia, el trompe-l'œil i altres fetilleries artístiques; com fa la poesia, tal com l'entén Joan Brossa «un joc on, sota una realitat aparent, hi apareix una altra d'insospitada». És doncs, en aquest joc poètic on rau el goig de perdre's, la mirada perduda en la mirada, per trobar l'intangible. I tanmateix, no es tracta pas d'un espai sinó d'un anar fent, en què Fiona Morrison va caçant les ombres de les coses que amb les seves peces s'intercanvien trets en llibertat, obres molt celebrades pels amants del blau, del verd, del blanc, de les pedretes, dels ossets i dels pinyols d'albercoc arrodonits. Ella, a pam i toc, ens enjogassa per paratges, no gens grandiloqüents, on ens reflectim com bedolls cap per avall, tot evocant l'inici d'una forma del començament dels pèls d'un pinzell ensinistrat per un daltabaix teòric, i hi volategen les papallones que fan la rateta sobre totes les coses on es posen, entre fotografies, ceràmiques, fustes, paraules o papers.

Carles Hac Mor argumenta que: «hi ha moments en què totes les hores de tots els temps conflueixen davant nostre en un espai en el qual tots els espais del món també s'hi avenen, a ser-hi». Ans, si un quadrat guixat a terra no empresonarà mai un feix de llum, Fiona Morrison amb un caçapapallones empaitarà, en un saltar i parar, el que Hac Mor descriu com «l'espaitemps que assolim en un instant que es dilata com ho fa l'art quan conflueix amb el nostre tempo particular i talment s'acorda a l'espai que ens desperta a la vigília dins el somni».

Gúmena en mà, abans de llençar l'àncora, alcem una llenca de mar sobre el clatell del dia i contemplem com la fosca s'esmuny quan les coses sorgeixen d'incògnit a la llum del secret que les pensa. I amb Fiona Morrison redescobrim que l'astre impera sobre tots els efectes, però no pot amb el temps, que el domina amb un gir, i a l'horitzó reneix, en un altre hemisferi. Tomb refulgent que imposa la nit on tot s'amaga en plena llibertat, i a la llum de la lluna les ones centellejant branden llur permanència. Joan Brossa plega veles: «darrere els mots el paper es transforma / en mar. I les lletres en peixos de colors». Anem a la deriva i Felícia Fuster ens llança la guindola, no escatimant contestes: «quin pas de mar m'estreny el llibre de la veu / i aquest vi blau on he de llegir els pòsits / orfes / abandonats / per la marea baixa». I així tornem a port «amb la desconeguda» citant J.V. Foix: «No us passa, sempre que sortiu en mar i foregeu, que les roques aparenten bastidors gegants, sovint estranyament i misteriosament simètrics?».

Bowyer Island, BC, Canada

Wet Suwet'en/Okanagan/Simixt

Tsleil-Waututh/ Skwxwú7mesh Uxwumixus/ S'ólh Téméxw

Niitsitapi (Blackfoot)/ Tsuu T'ina/ Métis

Katzie/ Tsleil-waututh/S'ólh Téméxw/ Kwántlén/ Semiahmoo/ Ws'á'neç

Nlaka'pamux/Okanagan

Once upon a feather. Instal·lació amb 60 plomes de porcellana. 2019

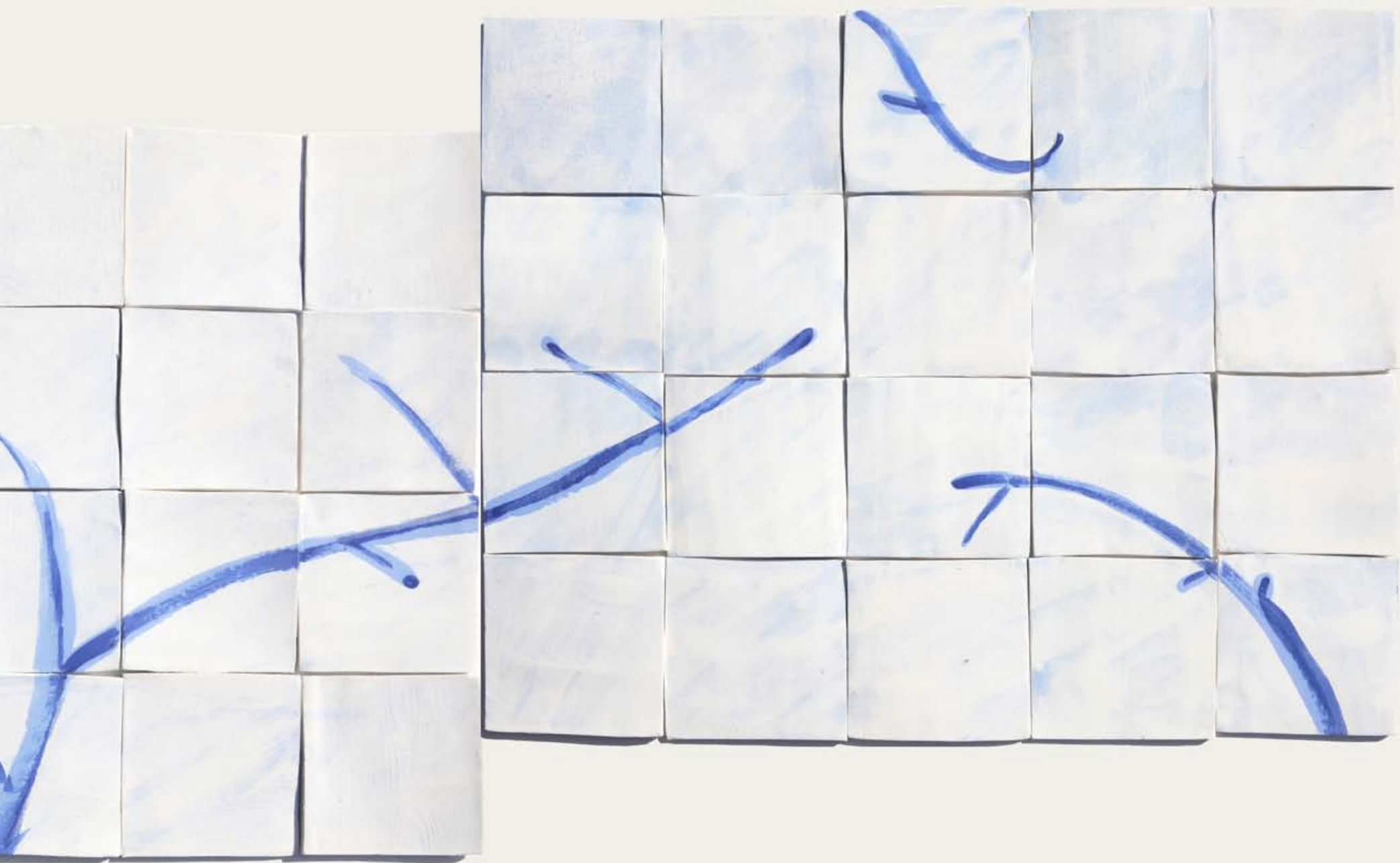
Un pájaro de papel en el pecho
dice que el tiempo de los besos no ha llegado
vivir, vivir, el sol cruje invisible,
besos o pájaros, tarde o pronto o nunca.
Para morir basta un ruidillo,
el de otro corazón al callarse,
o ese regazo ajeno que en la tierra
es un navio dorado para los pelos rubitos.
Cabeza dolorida, sienes de oro, sol que va a ponerse:
aquí en la sombra sueño con un río,
juncos de verde sangre que ahora nace,
sueño apoyado en tu calor o vida.

(Vicente Aleixandre. De *La derivación o el amor*, 1975)

Vida. Fotografía. 2010

Fulla doble. Fotografia. 29 x 21 cm. 2019

DEL 16 DE MAIG AL 31 DE JULIOL DE 2019

FIONA MORRISON. *EL JOC*

FOTOGRAFIA, INSTAL·LACIÓ I VIDEO

www.fionamorrison.com

Ocell de paper, 38 x 29 cm, 2019

DARRERES EXPOSICIONS:

83. **JOHN MORRISON**

84. **FITA**

85. **MEMÒRIA PERSONAL: FRONTERES, CONTRABANDISTES, VIATGES I ATERRATGES.** PEP CAMPS

86. **MEMÒRIA PERSONAL: PROJECTE L.** JAUME GELI

87. **CICLE D'EXPOSICIONS TEMÀTIQUES:**

22, RUE TOURLAQUE. PARÍS-18ÈME. BONAVENTURA ANSON

88. **CICLE D'EXPOSICIONS TEMÀTIQUES:**

HOMENATGE A LLUIS Mª XIRINACS. CLAUDI CASANOVAS

89. **CERÀMICA: MIRADES DIVERSES**

90. **1913-1993. JOSEP ALBERTÍ. LA VIDA AMB ELS CINC SENTITS**

91. **EXPOSICIONS DE MADURESA:**

ENTRE EL MIRALL I EL MUR. JORDI AMAGAT

92. **TRISTOS TÒPICS.** JOANIC GENIÛT

93. **PETITE NATURE.** MANU VB TINTORÉ

FUNDACIÓ VALVI

Gran Via Jaume I, 42 bis · 17001 Girona

Tel. 972 22 65 27 · www.fundaciovalvi.cat

HORARI:

· DE DILLUNS A DIVENDRES DE 17,30 A 20 H

· DISSABTE D'11H A 13H, I DE 17,30 A 20 H

· FESTIUS TANCAT

EDITA Fundació Valvi

DIRECCIÓ Maguí Noguer

DISSENY GRÀFIC Jaume Geli

FOTOGRAFIA Fiona Morrison

IMPRESSIÓ Palahí

Dip. Leg. GI-774-2019